

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.4.2026.EL

Pani
Agnieszka Maguda
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
Al. Wojska Polskiego 10B
58-400 Kamienna Góra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 20.03.2026 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, 7 kwietnia 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze
Kierownik jednostki kontrolowanej	Agnieszka Maguda zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze od dnia 25 czerwca 2024 r. do nadal (akta kontroli str.39-42)
Zakres kontroli	Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2025 r. do dnia 24.02.2026 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, ¹ 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ² , 3. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ³ , Plan kontroli na I półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r. (PNK-K.430.2.2025.TS).
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Od dnia 24 lutego 2026 r. do dnia 16 marca 2026 r.
Kontrolerzy	1. Ewa Lasota – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.79.2026.EL z dnia 6 lutego 2026 r., 2. Agnieszka Toporowska-Karp – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 428)

² (t. j. Dz. U z 2026 r., poz. 158)

³ ((t. j. Dz. U. z 2026 r., poz. 79) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

III. Ustalenia kontroli

IV.

Kontrola w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze została przeprowadzona w dniach 24 i 25 lutego 2026 r.

Kontrolę wpisano pod poz. Nr 18 do Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą, akt dłużników alimentacyjnych oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze Panią Agnieszkę Maguda.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i udzielali wyjaśnień:

1. Pani Agnieszka Maguda – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze został powołany na mocy Uchwały nr IX/47/90 Gminnej Rady Narodowej w Kamiennej Górze z dnia 29 marca 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą nr V/24/15 Rady Gminy Kamienna Góra z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomoc Społecznej w Kamiennej Górze ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr XVI/84/15 Rady Gminy Kamienna Góra z dnia 30 grudnia 2015 r.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 2/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze z dnia 15 stycznia 2016 r. w sprawie

zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze , Aneks nr 1 do ww. Zarządzenia z dnia 29 lutego 2016 r.

(akta kontroli str.43)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowali się:

1. Pani Agnieszka Maguda – Kierownik GOPS w Kamiennej Górze – zatrudniona od dnia 1.06.2007 r., na stanowisku kierownika od 25.06.2024 r. do nadal,

(akta kontroli str.45)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze informuje osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków poprzez:

- Umieszczanie informacji na stronie internetowej Ośrodka,
- Umieszczenie informacji na tablicy przed wejściem do biura świadczeń rodzinnych,
- W pouczeniu decyzji”.

(akta kontroli str.69)

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze realizował wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego w formie przelewów bankowych.

(akta kontroli, str.63)

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze czynny był codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 – 15.00.

(akta kontroli str.65)

Z informacji przekazanej przez Kierownika GOPS w Kamiennej Górze wynika, iż: „W okresie od 1.01.2025 r. do 23.02.2026 r. nie było skarg na działalność Ośrodka”.

(akta kontroli str.67)

A) Sprawy organizacyjne:

Wójt Gminy Kamienna Góra upoważnił:

- Panią Agnieszkę Maguda – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze:
 - a) do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych oraz do przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego – Zarządzenie nr 49/2024 z dnia 25.06.2024 r.,

- b) do zamieszczania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w Krajowym Rejestrze Zadłużonych – Zarządzenie nr 11/2026 z dnia 18.02.2026 r.

- [REDAKTION]
a) do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Upoważnienie nr OS.0052.23.2019 z dnia 31.12.2019 r.

- [REDAKTION]:
a) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnych – Upoważnienie OS.0052.8.2018 z dnia 22.03.2018 r.

- [REDAKTION]
a) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Upoważnienie nr OS.0052.22.2019 z dnia 31.12.2019 r.,
b) do przekazywania do biura informacji gospodarczych informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji o których mowa w art. 8 ustawy dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące – Zarządzenie nr 12/2026 z dnia 18 lutego 2026 r.

(akta kontroli str. 47-62)

W okresie objętym kontrolą [REDAKTION] upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wymaganych na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik przygotowywał jedynie niezbędną dokumentację i przekazywał ją pracownikowi odpowiedzialnemu za prowadzenie postępowania z funduszu alimentacyjnego”

(akta kontroli str. 83)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż w postępowaniu administracyjnym wyróżniamy 3 etapy:

⁴ „Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”

1. Etap wstępny – obejmuje czynności związane z wszczęciem postępowania oraz czynności procesowe, które są przeprowadzane, aby zbadać dopuszczalność wszczęcia postępowania.
2. Etap postępowania wyjaśniającego – obejmuje czynności procesowe, które mają na celu ustalenie stanu faktycznego sprawy, co daje podstawę do zastosowania normy prawa materialnego.
3. Etap podjęcia decyzji – czyli rozstrzygnięcie sprawy będącej przedmiotem postępowania.

Za akt spraw przedstawionych kontrolującym do sprawdzenia wynika wprost, [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] postępowanie w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego poprzez weryfikację wnioskodawców i członków ich rodzin w systemie Emp@tia, zatem nie można się zgodzić z tym że przygotowywała tylko niezbędną dokumentację i przekazywała ją pracownikowi odpowiedzialnemu za prowadzenie postępowania. Biorąc pod uwagę zakres czynności dokonywanych przez Panią Agnieszkę Mrozek należy stwierdzić, iż brała udział w etapach 1 i 2 postępowania administracyjnego. W związku z tym powinna posiadać odpowiednie upoważnienie Organu właściwego do prowadzenia takiego postępowania.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak upoważnienia dla pracownika realizującego zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W związku z tym, iż Pani Agnieszka Mrozek od 1.02.2026 r. nie realizuje zadań związanych z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

Działalność GOPS w Kamiennej Górze w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2025 r. do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 26 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 19 rodzin.

(akta kontroli str. 114)

W okresie objętym kontrolą wypłacono 377 świadczeń na łączną kwotę 226.416,95 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 351 świadczenia,
- w wieku 18 – 24 lat – 26 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

(akta kontroli str.113)

W powyższym okresie Ośrodek wydał 22 decyzje administracyjne w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 1 decyzję odmowną. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

(akta kontroli str.)113

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 8 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 6 decyzjami administracyjnymi dla 6 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.T.T. – GOPS.5310.1.2025 z dnia 24.02.2025 r.

2.N.T. – GOPS.5310.6.2025 z dnia 1.10.2025 r.

3.K.D. – GOPS.5310.17.2025 z dnia 15.10.2025 r.

4.B.G. – GOPS.5310.15.2025 z dnia 11.09.2025 r.

5.H.G. – GOPS.5310.16.2025 z dnia 11.09.2025 r.

6.N.Cz. – GOPS.5310.11.2025 z dnia 9.09.2025 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 1000,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵.

⁵ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁶ i art. 46⁷ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 3 (K.D.) Organ decyzją nr GOPS.5310.17.2025 z dnia 15.10.2025 r. przyznał osobie uprawnionej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres od 1.10.2025 r. do 30.09.2026 r. bez dokładnego zbadania sprawy.

W aktach sprawy znajduje się zaświadczenie Komornika Sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, z którego wynika, iż zgodnie z wnioskiem wierzyciela egzekucja świadczeń alimentacyjnych egzekwowanych na podstawie [REDAKTOWANE].

sygn. akt III RC 169/20 w kwocie 500,00 zł miesięcznie jest bezskuteczna. Jednocześnie Strona do wniosku dołączyła [REDAKTOWANE].

[REDAKTOWANE] r. zasądzający alimenty na rzecz osoby uprawnionej w kwocie 500,00 zł miesięcznie. Organ przed przyznaniem prawa do świadczeń powinien badać czy postępowanie egzekucyjne prowadzone jest w stosunku do bieżących i zaległych alimentów. Zgodnie z art. 2 pkt.2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów bezskuteczność egzekucji - oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu: a) braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika, b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą. Natomiast zgodnie z art. 2 pkt 11 ww. ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o osobie uprawnionej - oznacza to osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

W myśl art. 9 ust. 1 ww. ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

⁶ Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. § 2. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (...).

⁷ Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

W związku z powyższym przed ustaleniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego należy zbadać, czy Komornik Sądowy prowadzi egzekucję świadczeń alimentacyjnych bieżących i zaległych.

Brak poczynienia ustaleń z tym zakresie narusza z art. 7 k.p.a.⁸

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie posiadał wiedzy na temat zgłoszenia przez stronę nowego wyroku sądowego do komornika sądowego. Organ nie porównał wyroku załączonego do wniosku z postanowieniem wskazanym na zaświadczeniu o bezskuteczności”.

(akta kontroli str.85)

2. W sprawach nr 1 (T.T.) oraz nr 3 (K.D.) wypłata świadczeń z funduszu została zrealizowana przed doręczeniem Stronie ww. decyzji. Przykładowo w sprawie nr 3 (K.D.) decyzja została odebrana w dniu 5.11.2025 r. (tzw. fikcja doręczenia), a wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego nastąpiła w dniu 23 października 2025 r. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 110 § 1 k.p.a.⁹

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wypłata świadczenia przed odebraniem decyzji nastąpiła przez niedopatrzenie pracownika”.

(akta kontroli str.87)

3. W sprawie nr 2 (N.T.) Organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów. Z akt sprawy wynika iż córka wnioskodawczyni we wrześniu 2024 r. rozpoczęła płatne praktyki zawodowe. W związku z powyższym ustalając dochód rodziny Organ powinien wziąć pod uwagę art. 9 ust. 4¹⁰ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz § 5 pkt 9¹¹ Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wnioskach, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z dnia 7 lipca 2023 r.¹² Organ nie wezwał strony o dostarczenie dokumentu potwierdzającego kwotę dochodu uzyskanego w 2024 r. z tytułu praktyk. Tak prowadzone postępowanie narusza § 5 pkt 9 oraz § 7 pkt 2¹³ ww. rozporządzenia.

⁸ W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

⁹ organ administracji publicznej jest związany wydaną przez siebie decyzją od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia.

¹⁰ w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalone lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

¹¹ ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, uwzględnia się również dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany - w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy.

¹² (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341)

¹³ w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ otrzymał od wnioskodawcy oświadczenie o dochodzie uzyskanym z tyt. praktyk za miesiąc październik 2024 r. Posiłkując się weryfikacją z Ministerstwa Finansów za rok 2024 oraz weryfikacją z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w której zawarty był okres zatrudnienia, wyliczył (...) dochód”.

(akta kontroli str.89)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż dochody wykazane w rejestrze Ministerstwa Finansów, nie są wystarczające w sytuacji wystąpienia uzyskania dochodów w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w sposób szczegółowy reguluje jakie dokumenty strona powinna przedłożyć w sytuacji uzyskania i/ lub utraty dochodów.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak dogłębnego zbadania sprawy przed przyznaniem prawa do świadczeń alimentacyjnych,
2. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez stronę,
3. przyznanie prawa do świadczeń bez kompletu dokumentów.

Działalność GOPS w Kamiennej Górze w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

C) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Kamienna Góra zarejestrowanych było 62 dłużników alimentacyjnych.

Informację na temat dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych wobec nich działań przedstawia poniższa tabela.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych od 1.01.2025 r.	Liczba narastająco - stan na 24.02.2026 r.
1. Liczba Dłużników alimentacyjnych w gminie (wg stanu na 24.02.2026 r.)	62
2. Liczba otrzymanych od organu właściwego wierzyciela wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	15
3. Liczba przeprowadzonych przez organ właściwy dłużnika wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych	4

4. Liczba przekazanych komornikom sądowym informacji mających wpływ na egzekucję zasadzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	6
5. Liczba zobowiązań dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	3
6. Liczba informacji przekazanych do właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	9
7. Liczba uzyskanych od starosty informacjaKacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	0
8. Liczba wszczętych postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	2
9. Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
10. Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
11. Liczba skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego po wydaniu ostatecznej decyzji orzekającej uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
12. Liczba wystąpień z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	2
13. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
14. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	1
15. Liczba wystąpień z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
16. Liczba przekazanych do sądu informacji o beczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy)	0
17. Liczba przekazanych informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	4
18. Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań	14

(akta kontroli, str.81)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
2. Biuro Informacji Gospodarczej Infomonitor S.A.,
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
4. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

(akta kontroli, str.71)

Jedną z podstawowych zasad dotyczących działalności biur informacji gospodarczych jest aktualność udostępnianych za ich pośrednictwem informacji. Obowiązek zainicjowania

aktualizacji informacji spoczywa na wierzycielu, który te przekazał te informacje. Wynika on z art. 29 ust. 1¹⁴ i ust. 2¹⁵ ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r.¹⁶ o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Żądanie aktualizacji powinno być złożone niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od powzięcia przez wierzyciela stosownej informacji powodującej powstanie obowiązku aktualizacji. „Kto, będąc wierzycielem, w przypadku: 1) całkowitego wykonania zobowiązania albo jego wygaśnięcia, 2) stwierdzenia faktu nieistnienia zobowiązania, 3) powzięcia przez wierzyciela, który zawarł z biurem umowę, o której mowa w art. 12 ust. 1, wiadomości o odzyskaniu przez osobę utraconego dokumentu, o którym mowa w art. 17 - niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni, nie zażądał aktualizacji informacji od biura, któremu przekazał dane o zobowiązaniu lub o posłużeniu się cudzym dokumentem, podlega grzywnie do 30 000 złotych”¹⁷. W okresie objętym kontrolą Ośrodek występował do biur informacji gospodarczej z wnioskiem o aktualizację informacji gospodarczych dot. dłużników alimentacyjnych.

(akta kontroli, str.77)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie wytaczał powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ nie otrzymano żadnych zgłoszeń w przedmiotowej sprawie. Ośrodek sygnalizował wierzycielom możliwość zwrócenia się do Sądu np. o zmianę dotychczasowych orzeczeń w sprawie zasądzonych alimentów od osób zobowiązanych do alimentacji”.

(akta kontroli, str.73)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. M.T., 2. T.S., 3. T.G., 4.D.B., 5.R.T., 6. M.K., 7. D.C.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku

¹⁴ W przypadku: 1) częściowego lub całkowitego wykonania zobowiązania albo jego wygaśnięcia, 2) powzięcia przez wierzyciela, który zawarł z biurem umowę, o której mowa w art. 12 ust. 1, wiadomości o odzyskaniu przez osobę uprawnioną utraconego dokumentu, którym posłużyła się osoba nieuprawniona, 3) powzięcia wiarygodnej informacji, że przekazane informacje gospodarcze są nieprawdziwe, 4) powzięcia wiarygodnej informacji o zmianie innych informacji gospodarczych przekazanych przez wierzyciela do biura, zgodnie z art. 14-18 - wierzyciel jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia tych informacji, wystąpić do biura, któremu przekazał dane o zobowiązaniu lub o posłużeniu się cudzym dokumentem, z żądaniem aktualizacji informacji gospodarczych, przekazując do biura aktualne dane.

¹⁵ W przypadku stwierdzenia faktu nieistnienia zobowiązania wierzyciel jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia tej informacji, wystąpić do biura, któremu przekazał dane o zobowiązaniu, z żądaniem usunięcia informacji gospodarczych dotyczących tego zobowiązania.

¹⁶ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 85)

¹⁷ Art. 47 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych

o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. Działania wobec dłużników alimentacyjnych były podejmowane terminowo.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze w okresie objętym kontrolą nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych¹⁸ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące, co wynika z art. 8 a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie zgłasza dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych, ponieważ egzekucje prowadzą organy egzekucyjne. Pracownik posiada upoważnienia do zgłaszania dłużników”.

(dowód: akta kontroli str.75)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ prowadząc postępowanie wobec dłużników sporządzał w sprawach pisma m.in. wnioski o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika, wezwania na wywiad alimentacyjny, wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego, harmonogram wypłat, zawiadomienia z art. 209 k.k., informacje do komornika jako GOPS, a nie jako organ właściwy, czyli wójt.

¹⁸ (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1909)

¹⁹ Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Takie działanie narusza art. 2 ust. 9²⁰ i 10²¹ w zw. z art. 8 b ²² i art. 12 ust. 1²³ i ust. 2 ²⁴ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W sporządzanych pismach nie było wskazane, że osoba podpisująca działa z upoważnienia wójta.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

''Pracownicy świadczeń rodzinnych uważali, że skoro kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienie wójta do prowadzenia postępowania wobec dłużników, z tej przyczyny Ośrodek może występować w kwestii podjęcia działań, informacji do dłużników, wniosków w sprawach przyłączeń do postępowania egzekucyjnego, harmonogramach oraz zawiadomieniach z art. 209. W związku z powyższym ww. pisma opieczętowane były pieczęcią <Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Agnieszka Maguda>, zamiast <Z upoważnienia Wójta Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Agnieszka Maguda>''.

(akta kontroli str.81)

W odniesieniu do opisanej nieprawidłowości stwierdzić należy, że osoby sporządzające pisma, powinny dbać o to, aby były one sporządzone prawidłowo. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę, aby zawierały rzetelne dane, które nie będą powodowały niedomówień i wprowadzały innych uczestników postępowania w błąd. Brak należytego sporządzenia pisma pozostaje w sprzeczności z zasadą obowiązku informowania stron²⁵. Udzielenie upoważnienia dla kierownika GOPS do prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych nie skutkuje tym, że GOPS staje się organem właściwym w tych sprawach.

²⁰ organ właściwy dłużnika - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;

²¹ organ właściwy wierzyciela - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej;

²² Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

²³ Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela.

²⁴ Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji

²⁵ art. 9 k.p.a.

2. W sprawie nr 2 (T.S.), nr 3 (T.G.), nr 4 (D.B.), nr 7 (D.C.) organ prowadził postępowanie i podejmował działania wobec dłużników alimentacyjnych z naruszeniem 35 k.p.a.²⁶. Np. w sprawie nr 2 (T.S.) decyzja przyznająca świadczenia została wydana 1.10.2025 r., a wniosek o podjęcie działań, informację do dłużnika alimentacyjnego, wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego i zawiadomienie z art. 209 k.k. sporządzono dopiero 15.12.2025 r. W sprawie nr 3 (T.G.) decyzja przyznająca została 17.09.2025 r., a wezwanie na wywiad, informację do dłużnika, wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego i zawiadomienie z art. 209 k.k. organ sporządził dopiero 17.12.2025 r. W sprawie nr 4 (D.B.) decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydana została w dniu 15.10.2025., a wniosek o podjęcie działań, informację do dłużnika, wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego oraz zawiadomienie z art. 209 k.k. sporządzono dopiero 18.12.2025 r. W sprawie nr 7 (D.C.) decyzja przyznająca świadczenia wydana została 9.09.2025 r., a wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego, zawiadomienie z art. 209 k.k. i informację do dłużnika alimentacyjnego organ sporządził dopiero 17.12.2025 r. Takie postępowanie narusza art. 35 k.p.a. w zw. z art. 6 k.p.a.²⁷. Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Postępowanie zostało przeprowadzone w późniejszym terminie ze względu na dłuższą nieobecność pracownika zajmującego się sprawą. Brak jest pracownika wyznaczonego do prowadzenia postępowania w zastępstwie”.

(akta kontroli str.93-102)

Wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Nieobecność jednego pracownika nie może być powodem uznania wyjaśnień w przypadku niewłaściwego realizowania zadań. Nie zwalnia to Ośrodka z terminowej realizacji zadań objętych kontrolą. Ponadto jak wynika z dokumentów przedłożonych w trakcie kontroli przez Kierownika GOPS upoważnienie wójta gminy wydane na podstawie art. 8 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁸ w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze posiada Kierownik i 3 pracowników. Tym samym Kierownik Ośrodka winien tak organizować pracę podległych mu pracowników, by sprawy były załatwione terminowo.

3. W skontrolowanych sprawach nr 2 (T.S.), nr 3 (T.G.), nr 4 (D.B.), nr 7 (D.C.) Organ do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej nie dołączał komornikowi sądowemu ostatecznych decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym.

²⁶ Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (...)

²⁷ Zasada praworządności

²⁸ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakazuje, aby do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej organ dołączał ostateczną decyzję przyznającą świadczenie²⁹. Ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy³⁰.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Decyzje przyznające świadczenie z funduszu alimentacyjnego Organ dołącza do harmonogramu wypłat świadczeń, który zostaje przesłany do komornika o przyznaniu decyzji o prawie do świadczenia”.

(akta kontroli str.103)

Należy zauważyć iż organ sporządza harmonogram w dacie wydania decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego przed doręczeniem decyzji Stronie. Dołączane decyzje do harmonogramu nie posiadają waloru ostateczności.

4. Organ nierzetelnie sporządza informację do komornika sądowego o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W sprawie nr 1 (M.T.) organ w dniu 24.02.2025 r. skierował do komornika sądowego informację, w której wskazał, że wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych osobie uprawnionej decyzją nr GOPS.5310.1.2025 z dnia 24.02.2025 r. będą realizowane pierwszego dnia każdego miesiąca począwszy od 1.03.2025 r. Jak wynika z list wypłat – wypłaty realizowano 25.02.2025 r., 21.03.2025 r., 18.04.2025 r., 23.05.2025 r., 23.06.2025 r., 23.07.2025 r., 22.08.2025 r., 23.09.2025 r.

W sprawie nr 2 (T.S.) Organ w dniu 1.10.2025 r. skierował do komornika sądowego informację, w której wskazał, że wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych osobie uprawnionej decyzją nr GOPS.5310.6.2025 z dnia 1.10.2025 r. będą realizowane pierwszego dnia każdego miesiąca począwszy od 1.10.2025 r. Jak wynika z list wypłat – wypłaty realizowano 23.10.2025 r., 21.11.2025 r., 19.12.2025 r., 23.01.2026 r.

W sprawie nr 3 (T.G.) Organ w dniu 11.09.2025 r. skierował do komornika sądowego informację, w której wskazał, że wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych osobie uprawnionej decyzją nr GOPS.5310.16.2025 z dnia 11.09.2025 r. będą realizowane pierwszego dnia miesiąca począwszy od 1.10.2025 r. Jak wynika z list wypłat – wypłaty realizowano 23.10.2025 r., 21.11.2025 r., 19.12.2025 r., 23.01.2026 r.

W sprawie nr 4 (D.B.) Organ w dniu 15.10.2025 r. skierował do komornika sądowego informację, w której wskazał, że wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych osobie uprawnionej decyzją nr GOPS.5310.17.2025 z dnia 15.10.2025 r. będą realizowane 23 dnia każdego miesiąca począwszy od 23.10.2025 r. Jak wynika z list wypłat – wypłaty realizowano 23.10.2025 r., 21.11.2025 r., 19.12.2025 r., 23.01.2026 r.

W sprawie nr 7 (D.C.) Organ w dniu 9.09.2025 r. skierował do komornika sądowego informację, w której wskazał, że wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych osobom uprawnionym decyzją nr GOPS.5310.11.2025 z dnia 9.09.2025 r. będą realizowane 15 dnia każdego miesiąca począwszy od 15.10.2025 r. Jak wynika z list wypłat – wypłaty realizowano 23.10.2025 r., 21.11.2025 r., 19.12.2025 r., 23.01.2026 r.

O zmianie terminu wypłaty od pierwotnie wskazanej w harmonogramie w żadnej z tych spraw nie poinformowano komornika sądowego.

²⁹ art. 27 ust. 8 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

³⁰ art. 16 § 1 k.p.a.

Harmonogram wypłat powinien być sporządzany rzetelnie, aby nie powodował niedomówień. Za powyższym przemawia również zasada zaufania do władzy publicznej³¹. Takie działanie jest niezgodne z art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³² w zw. art. 8 k.p.a.³³

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze dokonuje wypłaty świadczeń na 23 dzień miesiąca. W harmonogramie wypłat wskazany jest 1 dzień miesiąca, ponieważ jest on ustawiony jako domyślny dzień w szablonach wydruku i przez nieuwagę nie był przez nich modyfikowany”.

(akta kontroli str.105-110)

5. W sprawie nr 1 (M.T.) Organ po przyznaniu na okres od 1.01.2025 r. do 30.09.2025 r. świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej decyzją nr GOPS.5310.1.2025 z dnia 24.02.2025 r. nie poinformował dłużnika o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o stanie zadłużenia wobec Skarbu Państwa, nie sporządził wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego, nie sporządził zawiadomienia z art. 209 § 1 k.k.³⁴ w zw. z art. 209 § 3 k.k.³⁵ w zw. z art. 304 § 2 k.p.k.³⁶ oraz nie skierował wniosku o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika.

³¹ Art. 8 k.p.a.

³² Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3, lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3a, organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, dołącza informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji, o której mowa w pkt 1, i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

³³ Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania

³⁴ Art. 209 § 1 kto uchyła się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, (...), jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

³⁵ Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a odbywa się z urzędu.

³⁶ instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

Tym samym naruszono oraz art. 27 ust.7³⁷, art. 27 ust. 3³⁸, art. 3 ust 5 pkt 2³⁹ ustawy pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 3 k.k. w zw. z art. 304 § 2 k.p.k.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wobec dłużnika M.T. prowadzone było postępowanie w sprawie nie alimentacji, w związku ze złożonym wnioskiem na okres zasiłkowy 2023/2024. Po złożeniu nowego wniosku przez T.T. ponownie w okresie zasiłkowym 2023/2024 (ze względu na uzyskanie pełnoletności) Organ nie prowadził kolejnego postępowania, sugerując się tym, że ww. okresie zasiłkowym trwało już postępowanie”.

(akta kontroli str.111)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako ośrodek pomocy społecznej, a nie jako organ właściwy, czyli wójt,
2. nieterminowe prowadzenie postępowania i podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
3. niedołączanie do wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego ostatecznych decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym,
4. nierzetelne sporządzanie informacji do komornika o terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
5. niepodjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela w tym brak informacji do dłużnika po przyznaniu świadczeń, brak wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego, brak zawiadomienia z art. 209 k.k., brak wniosku o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika.

Działalność GOPS w Kamiennej Górze w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **negatywnie**.

³⁷ Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika:1) informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej;

3) informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. poz. 732 i 1366)⁴⁾ zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz.U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm)¹⁾ świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

³⁸ Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

³⁹ Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak dogłębnego zbadania sprawy przed przyznaniem prawa do świadczeń alimentacyjnych,
2. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez stronę,
3. przyznanie prawa do świadczeń bez kompletu dokumentów.
4. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako ośrodek pomocy społecznej, a nie jako organ właściwy, czyli wójt,
5. nieterminowe prowadzenie postępowania i podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
6. niedołączanie do wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego ostatecznych decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym,
7. nierzetelne sporządzanie informacji do komornika o terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
8. niepodjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela w tym brak informacji do dłużnika po przyznaniu świadczeń, brak wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego, brak zawiadomienia z art. 209 k.k., brak wniosku o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Przed przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dogłębnie zbadać sprawę.
Podstawa prawna: art. 7 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco
2. Realizację wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego rozpoczynać po doręczeniu Stronie decyzji.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Ustalać prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na podstawie kompletnego wniosku wraz z wymaganymi dokumentami potwierdzającymi sytuację dochodową rodziny. W przypadku braku wymaganych dokumentów wzywać stronę do uzupełnienia wniosku.
Podstawa prawna: art. 15 ust. 4a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz § 7 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodów oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Działania wobec dłużnika alimentacyjnego prowadzić w imieniu organu właściwego dłużnika alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 2 w zw. z art. 8b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmować zgodnie z terminami określonymi w k.p.a..
Podstawa prawna: art. 35 k.p.a
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Do wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego dołączać ostateczne decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
7. Przekazywać do komornika sądowego rzetelnie sporządzony harmonogram wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 8 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
8. Podejmować działania wobec dłużników alimentacyjnych.
Podstawa prawna: art. 3 ust. 5 pkt 2, art. 27 ust. 7, art. 27 ust. 3, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁴⁰, Kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje pisemnie tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Kamienna Góra, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Kamienna Góra
2. a/a

⁴⁰ Patrz przypis 2